

De lichtvoetige ernst van D.D. Trans

De Belgische kunstenaar D.D. Trans (1963) transformeert alledaagse gebruiksvoorwerpen (lucifers, centimeters, schuursponsen) tot lichtvoetige kunstwerken waarin bij nader inzien ook weemoed en melancholie doorklinken. Begin september is zijn eerste solotentoonstelling in Nederland te zien bij galerie Ramakers in Den Haag. Wie is deze minimalistisch surrealist die uit aluminium klerhangers een poëtische formatie zwanen laat ontstaan en een nachtelijke skyline creëert met een rij schuursponsjes?

DOOR HELLA DE GROOT

Eén wand bij Art Rotterdam 2019 betekende voor kunstminnend Nederland een eerste kennismaking met het werk van D.D. Trans. Afgezien van een (duo-)expositie bij Ruimte P60 in Assen, in 2018, is zijn werk in Nederland weinig te zien geweest. Tijdens Art Rotterdam zorgden het even speelse als elegante permanent (plant met krulspelden in de bladeren) en een rij gekleurde schuursponsjes (*couleurs II*) voor een goed humeur.

Hij hoort het regelmatig, vertelt Frank Tuytschaever, de man achter het pseudoniem D.D. Trans (vernoemd naar een opgeheven transportmaatschappij): zijn werk stemt mensen vrolijk (zie kader). Is het voor niets dat de (plastic) plant met krulspelden zijn plek vond in de behandelkamer van een Belgische psychiater?

Zelf is hij lang niet altijd vrolijk, zegt de bedachtzaam formulerende kunstenaar over de telefoon vanuit zijn woonplaats Ruislede bij Gent: melancholie en weemoed om de vergankelijkheid vormen een onderstroom in zijn leven en werk: „Ik weet niet hoe het in Nederland gesteld is, maar in België lopen de mensen er op dit moment niet al te gelukkig bij. Als mijn werk vrolijk stemt, als het zelfs helend is, dan vind ik dat mooi.”

Ook al is het gemoed soms zwaar, de hand blijft licht. De tactiele vreugde die kinderen bij het spelen ervaren, vindt hij terug als hij in zijn atelier aan de slag gaat: „Ik werk zelf met veel plezier aan die objecten. En de response die ik krijg geeft moed en kracht om verder te gaan.” Het heeft hem niet altijd meegezet in zijn artistieke carrière, zo stopte hij negen jaar met het maken van kunst tot hij in 2014 de draad weer oppakte.

Toeval

In de handen van D.D. Trans krijgen schijnbaar banale gebruiksvoorwerpen – nadat hij ze uit hun oorspronkelijke functie heeft ontheven – met minimalistische ingrepen nieuwe betekenis in surrealistische constellaties. Het ogenschijnlijk humoristische werk waarin een centimeter uit een slakkenhuis kruipt duidt op een besef van vergankelijkheid. Ook hier combineert hij als vanouds uiteenlopende elementen tot ze onverbreekbaar bij elkaar gaan horen in een vertrouwd universum: het zijne. In zijn solotentoonstelling *en passant* vallen naast licht(voetig)e stukken ook werken van een donkere ernst op: bij binnenkomst stuit je meteen op een (rouw?)krans, samengesteld uit zwartgeverfd keukenpapier, een werk uit zijn beginperiode als kunstenaar. Kwamen rijen gekleurde schuursponsen eerder

oiseaux, 2019. Foto David Samyn.

als zonnetjes op je af, hier hebben ze, in zwarte inkt gedrenkt, een donkere tegenhanger gekregen, als in een skyline bij nacht.

De expositieruimte bij Ramakers is met 170 m² flink groot maar Tuytschaever is niet bang dat de kleinere werken erin zullen ‘verdwijnen’: „Ik maak objecten die ik solitair goed moet vinden. Ik vind het belangrijk dat er veel ademruimte om de werken heen is. De plaatsing is zeer belangrijk. Ik laat voor de inrichting van een expositie altijd ruimte voor het spontane. Het toeval kan heel mooi zijn.”

Onbevooroordeeld

De kunstenaar heeft een druk jaar achter de rug, met exposities in Milaan, Keulen en Antwerpen. Tuytschaever is verheugd dat hij zijn werk kan tonen in Nederland waar mensen zijn werk onbevooroordeeld kunnen bekijken. In België ligt het anders. Tussen 2005 en 2014 onderbrak Tuytschaever zijn kunstenaarschap en maakte hij, moe ‘door de gang van zaken in het kleine, elitaire Belgisch kunstcircuit waarin ik niet vooruitkwam’ geen enkel werk. Hij richtte zich op zijn gezinsleven en op zijn werk in het welzijn. Zijn (klein)kinderen hebben hem weer de ogen geopend voor het kunstenaarschap, zegt hij. In 2014 begon hij weer objecten te maken – sommige niet groter dan de vuist van een kinderhand – die hij exposeerde bij galerie Valerie Traan. De beste werken ontstaan spontaan, vertelt hij, in een flits. Hij werkt vlot, zonder veel na te denken ‘want met veel nadenkwerk marcheert het niet.’

Plastic

Er is niets fröbeligs aan de analoge, handmatig vervaardigde werken van D.D. Trans. Het basismateriaal (pvc, aluminium) is gloednieuw voordat het in zijn handen iets anders wordt. Zijn spotgoedkope basismaterialen vindt hij in doe-het-zelfzaken.

Hij maakt geen kunst met een boodschap maar impliciet maatschappij-kritisch is zijn werk wel door-

slak, 2015. Foto Paul Garsbeke.

dat hij bijvoorbeeld plastic, dat zo vaak achteloos wordt weggegooid, als hoofdmiddel inzet voor zijn objecten. Alleen al door de waarde die hij ze als kunstenaar meegeeft zullen zijn objecten blijven bestaan bij verzamelaars, lang nadat het plastic van alledag uit de straten is verdwenen. Met zijn werk eert D.D. Trans de anonieme ontwerpers van alledaagse, door talloze mensen gebruikte voorwerpen: „Plastic is prachtig. Een rietje, bijvoorbeeld, is een fantastisch ontwerp. Het moet de juiste dikte en lengte hebben en hoe lang is er niet nagedacht over de ideale buiging in het harmonicadeel?”

■ Tentoonstelling en passant
8 september t/m 6 oktober
Galerie Ramakers, Toussaintkade 51, Den Haag
Open: wo-za 12-17, zo 13-17
www.galerieramakers.nl

Auteur Hella de Groot is te volgen op [instagram](https://www.instagram.com/oogappeltjes_van_hella): @oogappeltjes_van_hella

D.D. Trans in huis

Kunstagent Manuela Klerkx zit midden in de edit van haar wekelijkse podcast *Gallery Viewer* waarvoor ze samen met haar echtgenoot, uitgever Oscar van Gelderen, galeriehouders interviewt. Ze maakt graag even tijd vrij om hun verzameling werken van D.D. Trans te tonen. Aan één wand in de woonkamer (‘ik probeer die lelijke thermometer altijd weg te denken,’ zegt Klerkx met milde irritatie) hangen vier werken van (uitsluitend) D.D. Trans tegenover de bank, zodat ze er altijd naar kan kijken. „Ik word blij van zijn werk,” zegt Klerkx. „Ik noem het ‘conceptuele kunst met een glimlach’. ‘Kom uit je hoofd, leef het volle leven’. Dit werk spreekt mij letterlijk aan. Ik vind het speels en gevoelig, maar nooit zoetig. Er zit altijd een twist in, een diepere laag, waardoor het spannend blijft om naar te kijken. Het is ook divers, daarom passen de stukken goed bij elkaar aan één wand.”

Sinds haar man het werk van D.D. Trans spotte bij Art Brussels 2018 hebben ze een zestal werken aangekocht, waaronder (zie foto) *birthday* (rood ballonnetje gevuld met gekleurde ballonnetjes), *nudo di gioventta* (vrouw met ballontepel), en *orange tear* waarbij de twee uiteinden van een rietje bijeen worden gehouden door het gesmolten middelede, als een nylon draad.

Klerkx zet tot schrik van de verslaggeefster de nylon draad hevig in beweging als ze naar de belendende ruimte loopt. Ze lacht. „Ja, daar moest ik zelf ook aan wennen, het hangt aan een zijden draadje, letterlijk, als het leven! Dit werk beweegt, het ádemt. Dat is het verschil tussen kunst thuis en in een museum; daar houd ik gepaste afstand tot de kunst, hier leef ik ermee.”

D.D. Trans. Foto P60 Assen.